

**WYKAZ TEMATÓW NA CZĘŚĆ WEWNĘTRZNĄ EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA
POLSKIEGO**
w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Krośnie Odrzańskim
w roku szkolnym 2011/2012

I LITERATURA

1. Przedstaw ewolucję wybranego gatunku literackiego (np. psalmu, hymnu) wywodzącego się z „Biblii”. Zinterpretuj dzieła literackie pod kątem genologicznym i sformułuj wnioski dotyczące zaobserwowanych tendencji.
2. Młody inteligent wobec zagrożenia. Omów problem, analizując wybrane utwory epickie i liryczne z literatury polskiej.
3. Miłość, wierność i uczciwość małżeńska w utworach literackich różnych epok. Dokonaj analizy celowo dobranych utworów.
4. Motywy antyczne i ich funkcja w twórczości Zbigniewa Herberta. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory.
5. Liryka erotyczna od antyku do współczesności. Zanalizuj i porównaj różne sposoby wypowiedzi poetyckiej.
6. Przedstaw bogactwo i różnorodność problematyki oraz form publicystyki polskiego renesansu, oświecenia i pozytywizmu, analizując wybrane teksty.
7. „Wesele” Wyspiańskiego i „Tango” Mrożka jako studium duszy polskiego inteligenta. Dokonaj analizy dzieł. Zwróć uwagę na kontekst epoki.
8. Przedstaw ewolucję ballady, wykorzystując utwory od romantyzmu do współczesności.
9. Różne formy buntu młodzieży od romantyzmu do.... Dokonaj analizy celowo dobranych dzieł. Zwróć uwagę na kontekst epoki.
10. Motyw przeznaczenia w literaturze. Analizując celowo wybrane utwory literackie (z 2-3 epok), przedstaw zagadnienie. Zwróć uwagę na sposoby jego prezentowania.
11. Mity polskiego romantyzmu – ich kontynuacja i polemika z nimi w literaturze późniejszych epok. Omów na wybranych przykładach.
12. Wizje Polski w literaturze romantycznej i międzywojennej. Omów problem, analizując wybrane dzieła wskazanych epok.
13. Literackie realizacje motywu winy i kary. Omów temat na 4 - 5 przykładach z wybranych epok literackich.
14. Sny, które odślaniają duszę. Omów funkcje wizji sennych w literaturze polskiej różnych epok, w oparciu o dowolnie wybrane teksty literackie.
15. Doświadczenia bohaterów literackich związane z utratą ziemi rodzinnej. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów.
16. Realizm w literaturze. Analizując wybrane powieści XIX i XX wieku, przedstaw i porównaj sposoby realizacji tej konwencji.

17. Rola książki i jej lektury w kreacji wybranych postaci literackich. Omów temat, analizując utwory z różnych epok.
18. List jako motyw w literaturze. Omów sposób jego wykorzystania w kreowaniu fabuły, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
19. Dobro i zło w literaturze. Analizując wybrane teksty literackie, omów sposoby ich prezentowania . Zwróć uwagę na kontekst epoki.
20. Wątki i motywy baśniowe w poezji XX wieku. Zaprezentuj i omów sposób ich funkcjonowania, odwołując się do utworów, np. Bolesława Leśmiana, Marii Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego.
21. Legendy i podania ludowe w twórczości przedstawicieli różnych epok. Dokonaj analizy celowo dobranych dzieł. Zwróć uwagę na konteksty historycznoliterackie.
22. Na wybranych przykładach przedstaw sposoby i funkcje kreowania postaci kobiecych w literaturze polskiej.
23. Pokolenie Konradów a pokolenie Kolumbów. Analizując celowo dobrany materiał literacki, dokonaj porównania świata wartości reprezentatywnych dla tych generacji.
24. Bohater dynamiczny w literaturze. Analizując wybrane teksty literackie, omów sposoby jego opisywania i prezentowania. Zwróć uwagę na kontekst epoki.
25. Obraz matki w literaturze europejskiej. Analizując wybrane utwory różnych epok, przedstaw postać rodzicielki. Zwróć uwagę na sposób portretowania bohaterek.
26. Leopold Staff – poeta trzech pokoleń. Ukaż, na wybranych przykładach, ewolucję twórczości poety.
27. Ideologia feminizmu i jej echa w literaturze różnych epok. Omów zagadnienie, analizując celowo dobrane utwory.
28. Obrazy życia w obozach zagłady na Wschodzie i na Zachodzie. Porównaj je, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
29. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
30. Czarny charakter w literaturze. Przedstaw i porównaj jego kreacje ,odwołując się do utworów literackich wybranych epok.
31. Rola didaskaliów w twórczości wybranego dramaturga (np. Tadeusza Różewicza, Sławomira Mrożka). Omów na wybranych przykładach.
33. Przedstaw rolę rekwizytów wykorzystywanych w dramacie, interpretując trzy wybrane teksty literackie.
33. Literatura jako skarbiec uniwersalnych wartości. Rozważ zagadnienie, przywołując odpowiednie przykłady tekstów z wybranych epok.
34. Jednostka a historia. Omów wpływ dziejów na losy człowieka, odwołując się do utworów

literackich wybranych epok.

35. Obraz świata i sposoby kreacji bohaterów w antyutopiach. Analizując temat, odwołaj się do wybranych powieści, np. „Nowego wspaniałego świata” Aldousa Huxleya, „Roku 1984” George’a Orwella, „Opowieści podręcznej” Margaret Atwood.

36. Funkcje wątków kryminalnych w powieściach XIX i XX wieku. Zanalizuj temat na wybranych przykładach.

37. Powieść historyczna i powieść fantastyczna – dwa sposoby przedstawiania świata. Dokonaj analizy porównawczej wybranych utworów.

38. Przedstaw funkcje motywów : biesiady, wesela, balu, analizując wybrane utwory z różnych epok.

39. Literackie menu... – co, gdzie i jak jadali bohaterowie utworów literackich z różnych epok? Analizując temat, uwzględnij konteksty historycznoliterackie.

40. Małe ojczyzny w literaturze XIX i XX wieku. Analizując wybrane przykłady literackie, określ rolę, jaką pełni wskazany w temacie motyw.

41. Obrazy miast i ich mieszkańców w prozie XIX i XX wieku. Analizując wybrane utwory, porównaj opisy miast i ludzi. Uwzględnij kontekst epoki.

42. Prawda historyczna a literackie interpretacje historii. Scharakteryzuj problem, odwołując się do wybranych tekstów literackich.

43. Motyw nowoczesności w literaturze XX wieku. Zaprezentuj i omów sposób jego funkcjonowania, odwołując się do utworów trzech różnych autorów, np. Witolda Gombrowicza, Sławomira Mrożka, Stanisława Lema.

44. Człowiek pod władzą despotyzmu. Rozważ problem, odwołując się do wybranych utworów literackich z różnych epok. Uwzględnij kontekst historycznoliteracki.

45. Porównaj sposoby realizacji założeń naturalizmu w wybranych utworach literatury pięknej.

46. Różne kreacje narratora i sposoby narracji w polskiej powieści. Zaprezentuj zagadnienie na wybranych przykładach.

47. Groteska jako sposób opisywania współczesnego świata. Rozważ zagadnienie na wybranych przykładach.

48. Analizując celowo dobrane utwory polskie i obce, zaprezentuj różne odmiany dramatu awangardowego XX wieku.

49. Poezja jako narzędzie walki z systemem. Omów zagadnienie, analizując utwory literatury powojennej.

50. Dokumentaryzm i paraboliczność. Omów i porównaj dwa sposoby prezentacji świata w literaturze współczesnej.

51. Sarmacki rodowód kultury i obyczajowości Polaków - mit, legenda czy rzeczywistość? Udzielając odpowiedzi, odwołaj się do wybranych przykładów literatury staropolskiej i współczesnej.

52. Kreacja człowieka i przyrody w twórczości Wisławy Szymborskiej. Analizując i interpretując wybrane utwory, omów zagadnienie.
53. Drzewo – symbol, świadek i uczestnik życia postaci literackich. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
54. Przedstaw ślady wątków biograficznych w twórczości Juliusza Słowackiego. Dokonaj analizy wybranych utworów.
55. Bohaterki Młodej Polski. Scharakteryzuj literacki wizerunek kobiet tej epoki na wybranych przykładach.
56. Dokonaj analizy trzech wybranych obrazów matki w utworach literackich różnych epok.
57. Portret dziecka w literaturze polskiej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
58. Bohater tragiczny w literaturze różnych epok. Przedstaw i porównaj jego kreacje, odwołując się do wybranych utworów.
59. Człowiek- wieczny pielgrzym. Przedstaw motyw wędrówki na podstawie analizy wybranych utworów.
60. Różne kreacje postaci ojca w literaturze. Omów problem na podstawie literatury różnych epok.
61. Dramat polskiego emigranta w literaturze romantycznej i współczesnej. Omów problem w oparciu o wybrane teksty.
62. Przedstaw modele bohaterskiej śmierci i omów ich związek z kulturą epoki. Dokonaj interpretacji wybranych tekstów literackich.
63. Poetyka tekstów Kazika Staszewskiego. Analizując wybrane teksty, zwróć uwagę na zastosowane środki językowe (słownictwo, frazeologię).
64. Porównaj życiowe wybory i decyzje bohaterów literackich, analizując wybrane utwory z różnych epok.

II KORESPONDENCJA SZTUK

1. Omów różne sposoby funkcjonowania wybranego mitu greckiego w literaturze oraz sztukach plastycznych.
2. Motyw vanitas w literaturze i malarstwie. Omów sposoby realizacji motywu i jego funkcje na wybranych przykładach.
3. Motywy maryjno-pasyjne i sposób ich ujęcia w literaturze i sztuce. Analizując wybrane dzieła, zwróć uwagę na kontekst epoki.
4. Motyw anioła w literaturze i sztuce 2-3 wybranych epok. Analizując wybrane dzieła, omów sposoby jego prezentowania.
5. Archetyp żeglarza w literaturze i sztuce różnych epok. Analizując, interpretując teksty literackie i kultury, omów zagadnienie. Uwzględnij kontekst epoki.

6. Inspiracje antyczne w kulturze renesansu. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła malarskie i literackie.
7. Przeprowadź analizę porównawczą kilku teatralnych bądź filmowych realizacji wybranego dramatu Wiliama Szekspira. Określ stosunek reżysera do literackiego pierwowzoru.
8. Zamki i pałace w literaturze i sztuce. Zaprezentuj temat, analizując wybrane teksty kultury. Weź pod uwagę stosowne konteksty, np. historyczny, estetyczny.
9. Warszawa w „Lalce” Bolesława Prusa i na płótnach Aleksandra Gierymskiego – dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
10. Różne ujęcia motywu pracy w literaturze i malarstwie XIX i XX wieku. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych dzieł wskazanych autorów.
11. Różne obrazy powstania styczniowego w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
12. Polskie góry malowane słowem i pędzlem. Analizując wybrane teksty literackie i dzieła malarskie, omów sposoby ich opisywania i prezentowania. Zwróć uwagę na kontekst epoki.
13. Sztuka wobec niewyraźnego. Przeanalizuj rolę symbolu jako środka wyrazu w poezji i sztuce Młodej Polski.
14. Postawa prometejska i jej ewolucja na przestrzeni dziejów (np.: „Kordian”, „Wolność prowadząca lud na barykady”, „Potop”, „Matrix”). Analizując wybrane dzieła, omów sposoby jej opisywania i prezentowania. Zwróć uwagę na kontekst epoki.
15. Postawy patriotyczne w literaturze polskiej i sztuce filmowej XX wieku. Prezentując wybrane dzieła, zwróć uwagę na kontekst historyczny.
16. Motyw kobiety władczyni w ujęciu literackim i plastycznym lub filmowym. Analizując wybrane teksty literackie i kultury, omów sposób kreowania kobiet sprawujących władzę. Zwróć uwagę na kontekst epoki.
17. Różne oblicza rewolucji w literaturze i innych sztukach (malarstwie, filmie). Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
18. Motyw apokalipsy w literaturze i filmie. Dokonując wyboru odpowiednich dzieł kultury, scharakteryzuj ten topos i przedstaw sposoby jego realizacji.
19. Filmowe lub teatralne realizacje dramatu Szekspira. Analizując wybrany utwór, przedstaw różne koncepcje jego adaptacji.
20. Saga literacka i saga telewizyjna - na wybranych przykładach scharakteryzuj gatunek.
21. Różne sposoby ukazywania piękna ludzkiego ciała. Omów zagadnienie, odwołując się do literatury i sztuki wybranych epok.
22. Humor w literaturze i sztuce. Omów i porównaj środki wyrazu i ich funkcje wykorzystywane przez twórców dramatu i kabaretu.
23. Katastroficzne wizje i obrazy zagłady w literaturze i filmie. Analizując wybrane dzieła, zwróć

uwagę na środki wyrazu i ich funkcje.

24. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie (np.J.Matejko,H.Sienkiewicz).

Dokonaj analizy porównawczej dzieł.

25. Rola scenografii w teatrze dawnym i współczesnym. Dokonaj analizy porównawczej celowo dobranych dzieł.

26. Wzory kobiecej urody. Omów zagadnienie, odwołując się do literatury, dzieł plastycznych i filmowych.

27. Inspiracje muzyczne w literaturze. Zanalizuj zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich i muzycznych.

28. Świat prowincji w opowiadaniach B. Schulza i obrazach M. Chagalla. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł twórców.

29. Związki muzyki, tańca i poezji w tomiku Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej pt. „Dancing”. Zanalizuj wybrane utwory z wyżej wymienionego zbioru.

30. Kostium historyczny i jego funkcja w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów sposoby i cele jego wykorzystania w wybranych dziełach.

31. Różne ujęcia motywu rodziny w literaturze i sztuce filmowej. Zaprezentuj i porównaj wybrane obrazy.

32. Jaki portret polskiego inteligenta wyłania się z literatury i filmu XX wieku? Odpowiedz, prezentując kreacje bohaterów wybranych dzieł.

33. Współczesny kabaret – jego rodowód, korelacja sztuk w nim funkcjonujących. Omów problem na wybranych przykładach.

34. Literackie i filmowe wizje przyszłości. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych tekstów kultury.

35. Obozy koncentracyjne I połowy XX wieku. Analizując wybrane teksty literackie i kultury (np. film, fotografia, malarstwo), omów sposób ich przedstawiania.

36. Różne ujęcia motywu apokalipsy w literaturze i sztuce. Przedstaw i porównaj na wybranych przykładach.

37. Portrety Żydów w literaturze, malarstwie i filmie. Zaprezentuj na wybranych przykładach.

III JĘZYK

1. Mieszkańcy wsi w twórczości modernistów. Omów specyfikę języka wybranych bohaterów literackich.

2. Zanalizuj i porównaj środki służące stylizacji gwarowej w języku narratora i wybranych bohaterów dowolnej powieści o tematyce wiejskiej.

3. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranych postaci (co najmniej dwóch) ze szczególnym uwzględnieniem cech, ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.

4. Funkcje neologizmów w poezji. Omów na dowolnie wybranych przykładach z twórczości dwóch polskich poetów różnych epok.

5. Język mówiony w literaturze. Zanalizuj język celowo wybranych dzieł literatury XIX wieku i współczesnej oraz porównaj funkcje kolokwializmów w tych utworach.
6. Słownictwo kolokwialne i dosadne w literaturze współczesnej. Na podstawie analizy języka celowo wybranych utworów (np. Doroty Masłowskiej, Manuelei Gretkowskiej, Andrzeja Stasiuka) określ funkcje tego rodzaju stylizacji oraz oceń zasadność jej zastosowania.
7. Retoryczne środki językowe w poezji i prozie rewolucyjnej. Zanalizuj temat, odwołując się do wybranych tekstów.
8. Scharakteryzuj różne typy stylizacji językowej i ich funkcje na przykładzie utworów z literatury współczesnej.
9. Przejawy agresji językowej we współczesnej publicystyce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
10. Rodzaje i funkcje frazeologizmów w wybranych sloganach reklamowych. Scharakteryzuj zjawisko i oceń zasadność użycia związków frazeologicznych.
11. Scharakteryzuj język wybranego poety nurtu lingwistycznego. Zwróć uwagę na leksykę, frazeologię i składnię.
12. Język groteski jako wyzwanie wobec tradycji. Zanalizuj i porównaj język wybranych utworów Stanisława Ignacego Witkiewicza i Witolda Gombrowicza, zwracając uwagę na zjawisko gry z konwencjami językowymi i literackimi.
13. Różne odmiany stylu publicystycznego. Przedstaw je i porównaj, analizując język i styl artykułów wybranych z aktualnej prasy i czasopism.
14. Interpunkcja i jej brak jako środek wyrazu artystycznego wyrazu w liryce wybranej epoki. Przedstaw problem, analizując wybrane utwory.
15. Zanalizuj i oceń język wypowiedzi sprawozdawców sportowych. Wykorzystaj celowo zgromadzony materiał.
16. Błędy językowe we współczesnej prasie młodzieżowej. Przedstaw i dokonaj ich klasyfikacji, analizując język wybranych artykułów.
17. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim.
20. Etykieta językowa dawniej i dziś. Omów temat, analizując język wybranych bohaterów literackich.
21. Język tytułów prasowych. Oceń poprawność językową i funkcje wybranych tytułów.
22. Przysłowia i aforyzmy w utworach literackich; ich rola w tekście. Omów na wybranych przykładach z różnych epok.
23. Sztuka epistolografii. Scharakteryzuj język listów wybranej postaci autentycznej, np. artysty, króla, polityka.
24. Szkoła, dom, rozrywka w gwarze uczniowskiej. Zjawiska słowotwórcze i dowcip językowy.

Omów, analizując zgromadzony materiał językowy.